

PÅ FORKANT MED VANDKANTEN

Værktøjskasse for
kystbeskyttelse

Kolofon

Tekst og grafik
Smith Innovation

Fotos
Marcus Frostholt

Udgivet
September 2021 - 1. udgave

Indhold

Indledning

Vores kyster er under pres	3
Kom godt fra start	4

Vision

Vand i visionerne	6
Kend værdierne	7
Vand og Verdensmål	8

Udgangspunktet

Sæt mål sammen	9
Organisationens opbygning	10
Aktiver hukommelsen	11
Del bekymringer	12

Inddragelse

Interessentanalyse	13
Personaer	14
Drømme-værkstedet	15
Frivilligkorps	16
Åben inddragelse	17

Vores kyster er under pres

Havene stiger og risikoen for stormflod øges i takt med klimaforandringerne. Det er ikke længere kun isolerede sommerhusområder, der er i risiko for at ryge i havet eller stå under vand. Vandet er på vej ind i vores byer, og det berører et stigende antal borgere, forvaltninger og politikere og gør kystbeskyttelse til et komplekst farvand at navigere i.

Men sidder du med de her kort, så ved du allerede det. 'På forkant med vandkanten' er henvendt til dig, der arbejder med risikohåndtering af oversvømmelser fra havet. Det er en værktøjskasse, en samtalestarter og et inspirationskatalog for dig, der skal have din forvaltning, politikere, borgere og erhvervsliv til at danne fælles front mod truslen fra havet – og ikke mindst de muligheder, kystbeskyttelse giver.

Det er ingen nem opgave

Det kræver en systematisk, langsigtet og helhedsorienteret proces. Og det kræver ikke mindst samarbejde. Samarbejde på tværs af kommunegrænser, forvaltninger, matrikler og egeninteresser for at finde en passende og acceptabel løsning, der så vidt muligt både møder alle de forskellige interessenters behov og håndterer såvel finansielle, juridiske, politiske, kulturelle og sociale begrænsninger og reguleringer.

Værktøjskassen er ment som en hjælp til en ofte overset del af processen. Nemlig at skabe en fælles forståelse om udfordringen, få forankret projektet i kommunen og at få inddraget alle involverede. Kort sagt, alt det der ligger udover de 'våde' tal, økonomi og jura. Samtidig udspringer værktøjskassen fra en forståelse af, at vi skal undgå at se kystbeskyttelse som en isoleret opgave, men se på, hvordan de påkrævede infrastrukturinvesteringer kan være med til at løfte andre udfordringer og blive en bro mellem by og hav frem for at afskære os fra vandet.

Kom godt fra start

Når det kommer til kystbeskyttelse, er der ikke nogen 'business as usual'. Værktøjskassen er tænkt som en hjælp til at komme godt fra start. Den kan bruges til at skabe fælles risikoforståelse blandt mange forskellige interessenter og til at forstå kystbeskyttelse ift. kommunens øvrige strategier. Herudover kan den klarlægge kommunens udgangspunktet ift. kompetencer og organisering, samt få inspiration til, hvordan man kan arbejde med interessentinddragelse. Værktøjskassen berører altså ikke emner så som modellering, udregningen af omkostninger eller de komplekse juridiske forhold omkring kystbeskyttelse. Indholdet i Værktøjskassen er afprøvet i forskellige kystbeskyttelsesprojekter og er udviklet og tilpasset i samarbejde med Aabenraa, Skive og Ringkøbing-Skjern kommuner.

Værktøjskassens indhold

Værktøjskassen består af en række kort, ind delt i tre kategorier: Vision, Udgangspunkt og Inddragelse, hvilket også er den rækkefølge, man kan gennemgå kortene i og få inspiration til arbejdet med kystbeskyttelse. Tankerne bag rækkefølge beskrives nærmere på de efterfølgende kort. Kortene indeholder inspiration til arbejdet, korte øvelsesbeskrivelse eller ligger op til dialog. Kortene kan bruges individuelt eller sat sammen i et større forløb.

Kortene kan bruges i deres online format eller printes.

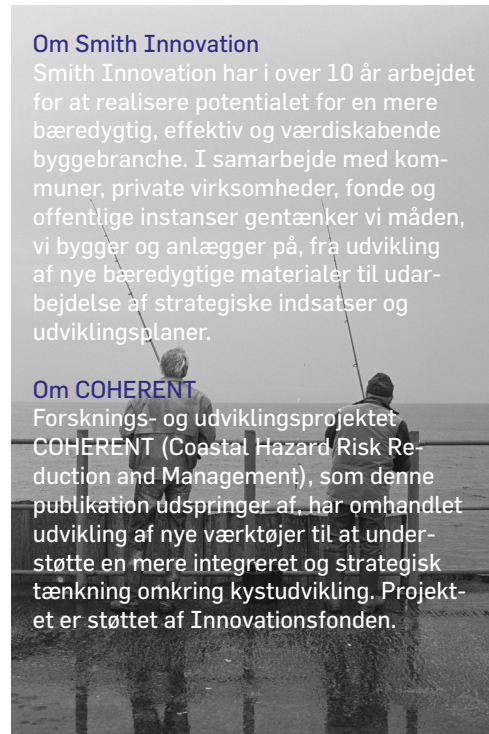
God arbejdslyst og god fornøjelse!

Om Smith Innovation

Smith Innovation har i over 10 år arbejdet for at realisere potentialet for en mere bæredygtig, effektiv og værdiskabende byggebranche. I samarbejde med kommuner, private virksomheder, fonde og offentlige instanser gentænker vi måden, vi bygger og anlægger på, fra udvikling af nye bæredygtige materialer til udarbejdelse af strategiske indsatser og udviklingsplaner.

Om COHERENT

Forsknings- og udviklingsprojektet COHERENT (Coastal Hazard Risk Reduction and Management), som denne publikation udspringer af, har omhandlet udvikling af nye værktøjer til at understøtte en mere integreret og strategisk tænkning omkring kystudvikling. Projektet er støttet af Innovationsfonden.

Brug visioner til at arbejde strategisk med kystbeskyttelse

Kystbeskyttelse – og i det hele taget arbejdet med vand – kan bruges som en løftestang for andre af kommunens målsætninger.

Hvis kystbeskyttelse tænkes tættere sammen med visionen for jeres kommune, kan der opstå nye synergier og udviklingsmuligheder.

Kan kystbeskyttelsen kombineres med indsatsen for f.eks. borgernes sundhed, for større biodiversitet, eller turisme? Se vandet som et strategisk aktiv!

Forstå udgangspunktet og skab fælles forståelser

Alle har ikke nødvendigvis det samme på spil eller vil det samme, men der skal være fælles forståelse for, hvor man er, hvor man gerne vil hen, og hvilke ressourcer der er til stede.

Ressourcer kan være software og hardware. 'Software' forstås som erfaringer, vidensgrundlag og ikke mindst relationer, som kan omsættes til strategier og konkrete beredskabsplaner.

'Hardwaren' kan f.eks. være eksisterende anlæg eller planlagte nye anlæg. Det kan også være en udbygning af anlæg til at omfavne en mere naturbaseret kystbeskyttelse. Hardware kan således være både grøn og naturbaseret eller grå og bygget infrastruktur.

Arbejd med inddragelse og skab samarbejde

At arbejde strategisk med kystbeskyttelse handler om at være på forkant med potentielle konflikter – og det handler om at få kystbeskyttelse på dagsordenen og forankret i baglandet – fra kommunikationsmedarbejderne til de politiske beslutningstagere.

Det handler om at skabe en fælles risikoforståelse og finde nye muligheder i fællesskab via inddragelse af borgere og interessenter.

Tænk langt. Bliv klar over, hvad I ikke ved endnu.

VAND I VISIONERNE

Brug kystbeskyttelse som løftestang

Ofte er kystbeskyttelse ikke på den politiske dagsorden, før det er for sent – altså når en oversvømmelse er sket. Og ofte er oversvømmelser ikke på dagsordenen i områder, der ikke har oplevet en oversvømmelse i lang tid, selvom de er udsatte. Derudover er det ofte andre dagsordner, der ligger øverst på prioritetslisten i kommunerne.

At tage udgangspunkt i kommunens visioner og kortlægge, hvordan kystbeskyttelse kan bidrage til kommunens øvrige

strategier og målsætninger, er en god måde at få kystbeskyttelse på dagsordenen og tydeliggøre mulige synergier. Det kan også være med til at styrke samarbejde og kapacitetsopbygning på tværs i kommunen.

Hvis kystbeskyttelse kan løfte andre dagsordner i kommunen, er det nemmere at få det prioriteret, og det giver mulighed for at samtænke budgetter og spare udgifter.

INSPIRATION

En måde at få kystbeskyttelse på dagsordenen er ved at vise, hvor og hvordan kystbeskyttelse kan bidrage til at løse allerede nedsatte målsætninger fra kommunens visioner og strategier. Altså vise, at kystbeskyttelse er mere end et dige, men at klog og helhedsorienteret kystbeskyttelse kan give meget tilbage til samfundet.

Ved at tage udgangspunkt i visioner og strategier, stilles spørgsmålet:

"På hvilken måde kan kystbeskyttelse bidrage til at løse målsætningen/ visionen?"

Tag en vision ad gang, og hvis der er underpunkter, stilles spørgsmålet også til hvert af disse. Gå system-

atisk gennem alle målsætninger, selvom det ikke umiddelbart virker som om, der er en kobling.

Gennemgangen kan f.eks. afklare muligheder for at løse både oversvømmelsesrisici og trafikudfordringer eks. ved at omlægge en vej og kombinere det med et dige eller en højvandsmur. Eller at kystbeskyttelsestiltag kan kombineres med rekreative muligheder for at sikre byudvikling.

Skriv svarene ned, og lav en opsamling, som kan bruges i det fremtidige arbejde eller præsenteres på et politisk niveau.

Det er en fordel, at der deltager minimum én repræsentant fra hver forvaltning i arbejdet.

KEND VÆRDIERNE

Udpeg og prioriter risikoområder

At udpege risikoområder er en værdiladet proces. Hvad vi ønsker at beskytte, i hvilken grad og hvilket tempo er afhængigt af, hvad vi opfatter som værdifuldt. En kortlægning af omkostningerne ved en oversvømmelse er et godt sted at starte, men den viser som regel kun de økonomiske konsekvenser ved eksempelvis genopbygning af beskadiget ejendom, og det er ikke alt, der er muligt at sætte tal på. En kortlægning af værdier er en lidt bredere tilgang, der kigger på, hvad vi oplever som værdifuldt i området, og hvordan vi afledt heraf ønsker at beskytte os.

Eksempelvis kan der være lave omkostninger forbundet med genopbygning af en skole, men vi ved, at der ikke er nogen optimale steder at genhuse eleverne imens. Derfor vil der være en høj risiko forbundet med en oversvømmelse af skolen, og det bliver en prioritet at beskytte den.

En værdibåret risikokortlægning kan bidrage til at få en bedre forståelse for udsatte områder og kan bruges ift. prioritering af forebyggende indsatser.

INSPIRATION

Arbejd med en værdibåret kortlægning af udsatte områder.

Der er to måder at gå til kortlægningen på. Man kan enten på forhånd definere særlige risikokategorier eks. skoler, plejehjem, særlige naturtyper og kortlægge disse og diskutere, om nogen af dem er yderligere udsatte eks. pga. dårlige muligheder for evakuering e.l. Her er det en fordel med en visualisering af et hændelsesforløb.

En anden måde er ved at tale mere frit om, hvad man ser som værdifuldt i området. I så fald kan det være en god øvelse til at inddrage borgere. Også her tages udgangspunkt i en visualisering af et hændelsesforløb, hvorefter det

diskuteres, hvad man hver især ser som vigtigst at beskytte. Dette kan være en god måde at få detaljerede oplysninger om et område og forståelse for borgerne største prioritet ifm. kystbeskyttelse.

På baggrund af den værdibårne risikokortlægning kan der evt. justeres i de gældende risikokort, udarbejdes nye beredskabsplaner eller udarbejdes ny information omkring forebyggende tiltag.

Det ligger også op til overvejelser om, hvorvidt der skal ændres noget i nuværende kystbeskyttelsesplan, eller det kan bruges til at fremskynde arbejdet – internt og politisk – med kystbeskyttelse.

VAND OG VERDENSMÅL

Sæt kystbeskyttelse på dagsordenen

Verdensmålene er et stærkt redskab til at understøtte en kommunes klima- og vandstrategier/planer og kan bruges til at få kystbeskyttelse på dagsordenen.

Verdensmålene bruges i dag i flere og flere sammenhænge og kan også bruges til at sætte fokus på kystbeskyttelse samt understøtte, at kystbeskyttelse bidrager til mere end blot at holde vandet væk.

Eksempelvis kan kystbeskyttelse og det at arbejde med vandet – i stedet for mod vandet – indgå som et led i folkeskolens undervisning, som vil høre under Verdensmål 4. Kystbeskyttelse kan også bruges til at løfte økosystemer og særlige naturtyper, som vil høre under Verdensmål 15.

Find Verdensmål og delmål på: www.verdensmaalene.dk

INSPIRATION

Ofte har kommuner udvalgt Verdensmål, som er i særligt fokus. Dem kan der tages udgangspunkt i her. Dog er det meget lærerigt at gennemgå alle Verdensmål. Denne øvelse er én tilgang til, hvordan man kan arbejde strategisk med Verdensmålene.

I øvelsen stilles følgende spørgsmål til hvert Verdensmål:

“Dækker kommunens klima- og vandstrategier/planer dette Verdensmål?”

Hvis ja, spørg *“Dækker kommunens vandstrategier og -planer dette Verdensmåls delmål?”*

Hvis ja, spørg *“I hvilken grad kan kystbeskyttelse påvirke delmålet og derigennem Verdensmålet?”*

Spørgsmålene ligger op til dialog, og selvom øvelsen kan laves alene, er det værdifuldt at sidde sammen med kollegaer.

Et produkt af øvelsen kan være en udarbejdelse af en oversigt over, hvilke Verdensmål der understøtter kommunens klima- og vandstrategier/planer, og det kan yderligere bruges til at vise, hvordan vand kan bruges til at løfte kommunens målsætninger og ambitioner.

SÆT MÅL SAMMEN

Afklar tilgængelige ressourcer

Der er ikke én på forhånd givet måde at arbejde med kystbeskyttelse på. Ofte er det endda forskelligt, hvad der er den konkrete anledning til at gå i gang. Det ene sted kan det være udpegning som risikoområde, der igangsætter arbejdet. Det andet sted kan det være bekymrede borgere, der kræver handling, og det tredje sted et behov for byudvikling af et havnenært område eller et miljømæssigt hensyn.

Derfor er det heller ikke sikkert, at den samme type proces eller plan kan fungere forskellige steder. Faktisk er det nok helt sikkert, at det kan den ikke. Det er derfor godt indledningsvist at gøre sig overvejelser om, hvad det er man ønsker at arbejde hen imod og hvad det kræver at nå derhen. I samme ombæring kan man med fordel forholde sig til, om man har de nødvendige ressourcer for at nå i mål.

INSPIRATION

Indhold

Hvad skal projektet nå frem til? Er det en beskrivelse af tiltag og plan for implementering eller en afdækning af problemet og forslag til videre proces eller noget helt tredje?

Proces

Hvilken type af aktiviteter skal der foregå og i hvilken rækkefølge for at nå frem til indholdet?

Værktøjer

Hvilke forskellige typer af modeller, software og inddragelsesmetoder m.m., er nødvendige for at understøtte processen og tilvejebringe indholdet?

Kompetencer

Hvilke færdigheder kræves det for at kunne styre

processen og bruge de relevante værktøjer?

Organisering

Hvilken samarbejdsstruktur, skal etableres for at kunne drive processen?

Mandat

På hvilken måde og med hvilket afsæt kan arbejdet igangsættes og afvikles?

Når det er blevet tydeligt, hvad det kræves for at nå i mål, kan man gennemgå hvorvidt man har de tilgængelige ressourcer ift. hvert punkt. Det er også muligt at starte den anden vej fra og først se, hvilke ressourcer der er tilgængelige eksempelvis hvilke kompetencer og værktøjer, der er tilgængelig og så tilrettelægge indhold og proces efter det.

ORGANISATIONENS OPBYGNING

Få kortlagt roller og ansvarsdeling

At kortlægge organisation hjælper til at skabe overblik og gør iværksættelse af handlinger nemmere. Kortlægningen vil her fokusere på kystsikring og kan blandt andet inkludere personer internt i kommunen, i beredskabet og frivillige borgere.

Kystbeskyttelse falder ofte mellem to stole. Derfor er det svært at snakke om, hvor an-

svaret ligger, og det gør, at det er forskelligt fra kommune til kommune, hvordan kystbeskyttelse gribes an.

En kortlægning over opbygning er et godt redskab i arbejdet med kystbeskyttelse, da det hjælper med at klarlægge, hvilke roller der er til stede, samt hvem der kan og skal aktiveres før, under og efter en oversvømmelse.

INSPIRATION

Der er mange måder at skabe overblik over ens organisation. I denne øvelse opdeles organiseringen i to: interne og eksterne.

Besvar følgende spørgsmål og arranger svarende i prioriteret rækkefølge.

Interne:

- Hvem skal involveres, for at vi kan arbejde med kystbeskyttelse?
- Hvad er deres kompetencer/hvad byder de ind med?
- Hvordan skal/kan de forskellige personer involveres?

Eksterne:

- Hvilke andre aktører skal og vil gerne involveres?
- Hvad er deres kompetencer/hvad byder de ind med?
- Hvordan skal det organiseres? (format, frekvens m.m.)

Skriv svarene ned, og lav en opsamling, som kan bruges i den videre planlægning.

AKTIVER HUKOMMELSEN

Udarbejd en tidslinje over oversvømmelser

Tidligere oversvømmelser kan ligge langt tilbage og kan være glemt af den lokale befolkning, selvom oversvømmelser har været en del samfundet.

Ved at arbejde med og inkluderer tidligere oversvømmelser, giver man fortidens historie plads. Måske har lokalsam-

fundet stået sammen, når oversvømmelserne kom og hjulpet hinanden.

At få udarbejdet en tidslinje over oversvømmelser, er et godt visuelt greb og en tidslinje kan være et godt udgangspunkt for en videre dialog frem for at tale ud fra tal og beregninger.

INSPIRATION

Udarbejdelse af en tidslinje bruges til at skabe overblik og dialog.

En tidslinje kan laves af en person med flere kollegaer eller laves som en inddragelse af borgere.

Indsaml billeder, beskrivelser og fortællinger fra tidligere oversvømmelser ved at:

- Besøg det lokale historiske arkiv
- Forhør ældre borgere eller ildsjæle om at dele deres viden
- Brug billedmateriale

Inspiration til hvor tidslinjen kan bruges;

- Brug tidslinjen ved opstart til et borgerforløb
- Brug tidslinjen ved opstart af et kystbeskyttelsesprojekt
- Brug tidslinjen til at informere borgere om områdets historie – som udstilling på bibliotek, rådhuset, gågaden, eller i forbindelse med andet event

DEL BEKYMNINGER

Forstå den fælles udfordring

Når man arbejder med kystbeskyttelse, opstår der ofte konflikter med interessenter på grund af forskellige forståelse af risikoen. Risikopfattelse er afhængigt af en lang række forhold så som værdier, social klasse, geografiske tilhørsforhold. Det kan føre til forskellige opfattelser af, hvor meget og hvor hurtigt der bør sikres, ligesom den afspejles i folks villighed til at bidrage økonomisk til en løsning eller villighed til at acceptere ændrede vilkår eks. ift. udsigt eller adgang til vandet. Derfor er det afgørende at have øje for og arbejde med risikopfattelser.

En måde at skabe dialog på er ved at starte med at give plads til de bekymringer, der kan være og få et indblik i, hvad der er på spil for de forskellige involverede. Det kan være bekymringer fra personer i forvaltningen, i kommunen, på det politiske niveau, blandt erhverv på havnen, kystnære grundejere og borgere i udsatte områder.

Ved at inkludere bekymringerne i arbejdet med kystbeskyttelse, kan man nemmere nå frem til en fælles forståelse og tager beslutninger, som tilgodeser flest muligt.

INSPIRATION

Bekymringer kan være mange ting og være begrundet af endnu flere ting. Bekymringer kan blandt andet bunde i nyheder, oplevede hændelser - personligt eller af nær familie, kollegaer og venner.

Når man arbejder med bekymringer, er det vigtigste at huske på, at alle bekymringer har ret. Om de er reelle, er en anden sag. Derfor er det vigtigt at skabe et rum og have tid til at dele bekymringer. Det er godt at spørge ind til, hvad der ligger til grund for bekymringerne. Er det bekymring om, hvor man skal bo, økonomiske konsekvenser, skal man flytte, mister man personlige ejendele, får man den rigtige information m.m.

Bliver bekymringerne delt i en gruppe, er det en god idé at sikre lige taletid til alle.

Det er en god ide at dele bekymringer i en gruppe, da dialogen er det bedste redskab til at skabe en fælles forståelse af, hvad risikoen er. Når vi ved, at Fru Sørensen er vildt bange for ikke at have råd til at blive boende, hvis der skal betales bidrag til et dige, kan vi bedre forstå, hvorfor hun ikke bakker op og måske finde en løsning, der også kan tilgodesende hende. Det er dog også en mulighed at indsamle skrevne bekymringer og lave en tværgående opsamling, som kan bruges som et grundlag for dialog om tiltag.

INTERESSENT-ANALYSE

Bliv klogere på de vigtigste interessenter

Interessentanalysens formål er at give overblik over personer, der har interesse i kystbeskyttelse, samt at gøre det muligt at igangsætte tiltag til en hensigtsmæssig håndtering af disse interessenter.

Interessentanalysen gennemføres for at sikre, at projektets

formål, succeskriterier samt fremgangsmåde er attraktive for de væsentligste interessenter. Analysen bruges også til at identificere og håndtere eventuelle uenigheder og konflikter, og planlægge en hensigtsmæssig kommunikation og involvering af interessenterne.

INSPIRATION

En måde at tilgå interessentanalysen er at indplacere interessenter ift. deres interesse og indflydelse i forhold til den givne problemstilling i en 2x2 matrice med lille og stor *indflydelse* på én akse og lille og stor *interesse* på den anden akse.

Pointen med at inddele ift. indflydelse og interesse er for at finde de mest hensigtsmæssige metoder til inddragelse. Eks. er det vigtigt at få involveret aktører, som har stor indflydelse, men umiddelbart ikke den store interesse. Det kan eks. være jordejere, hvis land man kunne være interesseret i at bruge som oversvømmelsesområde. På samme måde er det vigtigt at finde

en god måde at samarbejde med de aktører, som har stor interesse for projektet, men måske ikke har stor indflydelse. Hvordan sikrer man, at information om projektet er lettilgængeligt, og det er muligt at henvende sig, uden man skal bruge alt sin energi på at besvare emails?

Interessenter kan være borgere, lodsejere, NGO'er, politikere, virksomheder/erhverv, forsyning mm. Udpeg selv flere.

Find frem til relevante aktører og beskriv herefter, hvordan de bør involveres, med hvilke redskaber og evt. hvornår i processen.

PERSONAER

Bliv klogere på målgrupper

At arbejde med personaer er et godt redskab til at blive klogere på de forskellige målgrupper, som skal involveres i forbindelse med et kystbeskyttelsesprojekt.

Når man laver en persona, forsøger man at sætte sig i sin målgruppes eller samarbejdspartners sted. Det er med til at gøre dem mere nærværende, og det kan være godt at genbesøge personaer, hver gang der skal igangsættes et nyt initiativ for at overveje, hvordan man kan

forebygge konflikter og udnytte de forskellige involveredes ressourcer bedst.

Personaer kan laves på baggrund af allerede eksisterende viden, eksempelvis når det handler om at få sig et overblik over de forskellige samarbejdspartnere, eller på baggrund af en interview- eller spørgeskemaundersøgelse, der oftest vil være relevant, når der skal arbejdes med forskellige borgergrupper.

INSPIRATION

Personaer kan være borgere, jordejere, NGO'er, politikere, virksomheder/ erhverv, forsyning m.m.

Det kan være en fordel at være flere om at udarbejde personaer, så man får mest muligt viden om målgruppen i spil.

Beskriv personaer

Udpeg en eller flere personaer f.eks. baseret på en interessantanalyse og udfyld et ark med besvarelse af følgende spørgsmål for hver:

- Hvad er deres rolle?
- Hvad brænder de for?

- Hvilke (økonomiske) ressourcer har de?
- Hvad gør dem urolige?
- Hvad får dem til at handle?

At udarbejde en persona kan gøres mere eller mindre detaljeret. Nogen foretrækker at holde beskrivelsen relativt anonym og for andre fungerer det godt at personificere yderligere ved at lave en fiktiv figur med evt. køn, alder og lidt baggrundshistorie.

Vend jævnligt tilbage til personabeskrivelsen og opdater, hvis nødvendigt.

DRØMME- VÆRKSTEDET

Del dine vådeste drømme

Ligesom kortet "Del bekymringerne" så er målet med "Drømmeværkstedet" at få sat ord på de tanker og drømme, der er. I modsætning til at dele bekymringer, er det at dele drømme også et stærkt redskab til at finde et fælles ståsted og dele drømme om fremtidens kystbeskyttelse.

Det lyder simpelt, men i en kompliceret proces med flere interesser, er dette redskab

med til at skabe grobund for det videre arbejde. Eksempelvis kan det at dele drømme gøre det nemmere at forstå, hvor en villighed eller uvillighed kommer fra.

Drømmeværkstedet er godt til at bruge tidligt i en inddragelsesproces og kan bruges i mange forskellige forsamlinger – lige fra de små borgermøder til politiske forsamlinger.

INSPIRATION

Drømmeværkstedet handler om at give plads til at få sat ord på fremtiden.

Her er to beskrivelser for, hvordan man kan bruge drømme i en inddragende proces, og begge kan laves i forvaltningen, bredere i kommunen, på et politisk niveau eller ved borgerinddragelse:

1. Lav overskrifter

- Alle laver 3-5 overskrifter: Hvordan vil den positive omtale om projektet, organiseringen, beskyttelsen lyde i om 10 år og om 25 år?
- Overskrifterne opsamles i plenum – er der nogle temaer der går igen?

- Husk at gemme overskrifterne, da det er værdifuldt at genbesøge.

2. Drømmen

- Alle beskriver 1-3 ting, der er vigtigt for dem at beskytte. Det kan eksempelvis være adgang til vandet, tryghed under storme, bedre information om ansvar, et tørt stuegulv.
- Drømmene opsamles i plenum – er der nogle der går igen?
- Husk at gemme overskrifterne, da det er værdifuldt at genbesøge.

FRIVILLIGKORPS

Se borgere som en ressource

Involvering af borgere kan være givende for en proces, et projekt og for samarbejdet.

At danne et frivilligkorps af borgere kan have stor værdi både for kommunen og for borgerne. Det gør det nemt at få information og vejledning ud til de rette personer, og borgere bliver hørt, samtidig med at de bliver aktiveret før, under eller efter en hændelse frem for at være passive og se vandet stige.

At nedsætte et frivilligkorps handler om at komme på lige fod med borgere i områder, som

kan være mere eller mindre udsatte for oversvømmelser og nogle har endda oplevet at få deres hus og grund oversvømmet.

For at få et aktivt, engagereret og inkluderende frivilligkorps, er det vigtigt, at der skabes plads til en god dialog, og at borgerne føler sig hørt. Ud over at aktiverer et frivilligkorps i forbindelse med en hændelse, kan personer fra frivilligkorps også bruges til at formidle historien om eller risikoen for hændelser ved arrangementer eller i lokale nyheder.

INSPIRATION

Et frivilligkorps er, som navnet siger, baseret på frivillige, og det kræver tid at finde de rette personer til korpset og komme i gang med samarbejdet med dem. Man kan sprede viden om korpset ved at:

- Informere om frivilligkorpset i lokale nyheder, nyhedsbreve og på aktuelle hjemmesider.
- Afholde et åbent møde, hvor frivilligkorpsets opgaver og muligheder præsenteres.

Sådan kan et frivilligkorps bruges:

Det er vigtigt, at der lægges en plan for, hvordan

frivilligkorpset bruges.

Det skal afstemmes med de pågældende borgere, men det er også en god idé at snakke med det øvrige beredskab i kommunen.

Udarbejd en liste over de vigtigste ting i forbindelse med at nedsætte et frivilligkorps:

- Afklar opgaverne - før, under og efter hændelser
- Hav styr på, hvem og hvordan frivilligkorpset kontaktes
- Find den rette kontaktperson ved kommunen
- Tilføj selv flere

ÅBEN INDDRAGELSE

Mød borgerne

Det kan være svært og uoverskueligt at inddrage borgere – de er mange, og de har mange spørgsmål og holdninger. Men det er helt afgørende for et succesfuldt kystbeskyttelsesprojekt, da det giver grobund for samarbejde frem for konflikt. I sidste ende vil borgerne ofte skulle bære en stor del af omkostningerne.

En måde at lave en effektiv men mindre ressourcekrævende inddragelse på, er ved at afvikle åben inddragelse. Kernen er, at man opsøger borgerne, der hvor

de er. Det kan foregå eksempelvis et bibliotek, i det lokale supermarked eller andre steder, hvor folk kommer naturligt forbi. Det er en god måde at komme i kontakt med personer, som måske ikke ville komme til borgermøde eller som tænker, at kystbeskyttelse ikke er relevant for dem.

Åben inddragelse fungerer særligt godt til at få dannet sig et bredt indtryk af området og afdækket overordnede holdninger til kystbeskyttelse.

INSPIRATION

Når man arbejder med åben inddragelse, skal det være nemt og hurtigt at gå til. Find en god lokation, hvor der kommer mange forbigående. Forbered en række store plancher med eksempelvis kort over området. Bed folk om at udpege, hvor de ser de største udfordringer ift. oversvømmelser. Sørg for at bemandle med en kollega eller to, som kan svare på spørgsmål og lokke folk til.

Brug anledningen til at få en kort snak med folk og evt. notere navne ned på dem, der kunne være

interesserede i at følge projektet fremadrettet. Man kan også stille spørgsmål og udlevere post-its, lave plancher med matricer eller skala/vægtning eller afstemninger. Det afgørende er, at det er nemt og giver et visuelt overblik.

En anden måde at lave åben inddragelse kan være igennem en spørgetime eller speeddating, hvor kommunen stiller en række fagligheder eller andre aktører til rådighed, og hvor borgere kan komme og stille spørgsmål til disse, enten 1:1 eller i mindre grupper.